

VERSLAG VAN DE EERSTE BIG DAY IN DE REGIO GROOT-AMSTERDAM, OP 3 MEI 1998

Ruud Vlek

Al jaren circuleerde het idee om nu ook eens in onze eigen regio een Big Day te houden. Op een Big Day gaat het erom binnen een bepaald gebied (land, provincie, regio) op één dag zoveel mogelijk vogelsoorten waar te nemen. Het idee is overgewaaid uit Amerika. In mei 1960 werd door Kist & Waldeck een eerste regionale Big Day gehouden (met 121 soorten op 13 mei 1960 in O.Flevoland/W.Veluwe; *Limosa* 34, 1961: 1). In de jaren 1978-1981 gingen leden van de Vogelwerkgroep Amsterdam jaarlijks landelijke Big Days houden, waarbij het regionale record van 1960 snel sneuvelde (vgl. Van der Schot & Van den Berg, *Gierzw.* 20, 1982, 1: 18-20). Op 21 mei 1982 werd een nieuw nationaal record gevestigd: 159 soorten (door Bos, Van der Laan & Schenk, die daarvoor 1070 km. door Nederland aflegden). In de eerste helft van de jaren negentig komen nationale Big Days boven de 160 soorten uit. Het landelijk record staat thans op 172 soorten op één dag in Nederland waargenomen (door De Haas, Heemskerk, Van der Laan & Leurs op 15 mei 1996). Voor regionale dagrecords moet men in Groningen of de kop van Noord-Holland zijn, waarbij ruim 150 soorten worden waargenomen (154 in Noord-Holland op 11 mei 1993 door Lagerveld, gebr. van Splunder & Winter; 159 soorten in de provincie Groningen op 16 mei 1993 door Van Dijk, Van der Jeugd, Koops & Olthoff). Regionaal Big Dayen is de nieuwe trend, omdat het landelijke Big Day-record nauwelijks meer te verbeteren is, hoewel daar nog steeds verwoede pogingen toe worden gedaan. Dit jaar werd echter de landelijke Big Day door de recordhouders in het zicht van een naderend débâcle in de loop van de dag gestaakt. Behalve van scherpe ogen, hangt Big Day-succes vooral ook af van het moreel en het uithoudingsvermogen.

De eerste Amsterdamse Big Day werd zonder veel voorbereiding op een nogal koude dag (te) vroeg in mei gehouden. Op zondag 3 mei 1998 stond er een vrij harde en koude noordwesten wind, die later nog aanwakkerde tot windkracht 6 (zeer onprettig voor vogels en vogelaars); het was overwegend bewolkt, met soms opklaringen en de temperatuur schommel-

de rond 10 graden; pas tegen de avond ging de wind wat liggen en brak de hemel open.

Terwijl landelijke Big Days normaliter starten klokke middernacht, vertrok het eerste Amsterdamse team om half vier vanaf het Stadionplein, per fiets naar het Amsterdamse Bos; de andere teams begonnen om vijf en zes uur. Het eerste team (met Jan-Joost Bakhuizen, Wim van der Schot, David Tempelman & Ruud Vlek) doorkruiste het Amsterdamse Bos en Schiphol-Oost per fiets, om daarna halverwege de ochtend per auto de rest van de regio te bestrijken. Het tweede team (Edial Dekker, Frank van Groen, Jan Hendrik van Oers & Frans van der Veen) startten in de ochtendschemer aan de Oeverlanden van het Amsterdamse Bos, om daarna door te gaan naar de Botshol, voor het ochtendkoor.

Omstreeks zes uur vertrokken Willem van der Waal en Dirk Jan Tang te fiets richting Diemen en Waterland, terwijl Peter Scholten als één-mans-team per auto begon in Waterland. Alle teams hadden dus een verschillende strategie.

Het team Bakhuizen c.s. won deze eerste regionale Big Day met 103 waargenomen wilde vogelsoorten.

De andere drie teams kwamen niet boven de 100 wilde vogelsoorten uit, maar hadden ieder hun verdienstelijke waarnemingen. Zo scoorde het team Dekker c.s. vier van de 5 futensoorten, en hadden zij daarmee de soorten *'to brighten up a big day'*: Roodhalsfuut (Botshol), Geoorde Fuut en Drieteenstrandloper (beide Ouderkerkerplas). Het team Tang & Van der Waal scoorde goed in de categorie geïntroduceerde soorten. Peter Scholten wist op z'n eentje nog een soort te zien die de andere 10 waarnemers over het hoofd zagen, t.w. de Brilduiker, plus vier soorten die slechts door één ander team werden waargenomen. Zijn eenmans score is slechts 16 soorten minder dan het winnende team, een heel behoorlijke prestatie.

Totaal werden op deze dag in onze regio 119 wilde vogelsoorten waargenomen, plus 9 vermoedelijke escapes (totaal 128 soorten). 78 soorten en 4 escapes werden door alle teams waargenomen.

17 soorten werden slechts door één team waargenomen:

Bakhuizen Kleine Rietgans, Wintertaling, Toppereend, Rosse Grutto,
Vd Schot Regenwulp, Ransuil, Goudhaantje, Zwarte Roodstaart
Tempelman
& Vlek (8)

Dekker Dodaars, Geoorde Fuut, Drieteenstrandloper,
Van Groen Rouwkwikstaart, Grauwe Vliegenvanger
Van Oers &
Vd Veen (5)

Tang & Wespendif, Grote Mantelmeeuw, Boompieper
Vd Waal (3)

Scholten (1) Brilduiker

11 soorten werden slechts door twee teams waargenomen:

	Bakhuizen	Dekker		
	Vd Schot	Van Groen		
	Tempelman	Van Oers & Tang		
	Vlek (6)	Vd Veen (7)	Vd Waal	Scholten (4)
Roodhalsfuut		x		x
Krooneend	x			x
Boomvalk		x		x
Patrijs	x	x		
Steenuil	x	x		
Tortelduif			x	x
Gekraagde Roodstaart		x	x	
Beflijster		x	x	
Kramsvogel	x		x	
Gr. Lijster	x		x	
Matkop	x	x		

Unieke missers per team waren:

Bakhuizen	Dekker		
Vd Schot	Van Groen		
Tempelman	Van Oers &	Tang &	
Vlek (6)	Vd Veen (7)	Vd Waal	Scholten (4)
	Bontbek- plevier	Tapuit Buidelmees	Smient Havik Kleine plevier Bosuil Snor Ringmus

Onder meer de volgende soorten werden door alle teams gemist: Roerdomp, Zwarte Wouw, Smelleken, Kwartel, Waterral, Goudplevier, Temmincks Strandloper, Bonte Strandloper, Kleine Strandloper, Groenpootruiter, Bosruiter, Zwarte Stern en Groene Specht.

Voor onze regionale avifaunistiek opmerkelijk waren de hoorwaarnemingen van 2 territoriale Steenuilen (1 nabij Overdiemen en 1 nabij Schiphol) en de waarneming van een Drieteenstrandloper aan de Ouderkerkerplas (pas het 26e? geval in onze regio van deze soort).

Theoretisch kan men op een Big Day in de regio Amsterdam toch zeker 115 soorten waarnemen. Ter vergelijking: in Flevoland waren de Big Day-scores in de jaren 1991-1996: 131, 121, 122, 115, 121 en 136 (1996), dus gemiddeld 124; in de regio Haarlem kwam men tot 126 soorten (1988). Deze eerste regionale Amsterdamse score is dus de komende jaren nog sterk voor verbetering vatbaar.

Waargenomen vogelsoorten op de Big Day 3 mei 1998 in de regio Groot-Amsterdam

		Bakhuizen vd Schot Tempelman Vlek	Dekker Van Groen Van Oers vd Veen	Tang Vd Waal	Scholten
1	Dodaars		x		
2	Fuut	x	x	x	x
3	Roodhalsfuut		x		x
4	Geoorde Fuut		x		
5	Aalscholver	x	x	x	x
6	Bl. Reiger	x	x	x	x
	Purperreiger			0	
7	Ooievaar	x		x	
8	Lepelaar	x	x	x	x
9	Kn.zwaan	x	x	x	x
10	Kl. Rietgans	x			
11	Gr. Gans	x	x	x	x
12	Brandgans	x	x	x	x
13	Bergeend	x	x	x	x
14	Smient	x	x	x	
15	Krakeend	x	x	x	x
16	Wintertaling	x			
17	Wilde Eend	x	x	x	x
18	Zomertaling	x	x	x	x
19	Slobeend	x	x	x	x
20	Krooneend	x			n
21	Tafeleend	x	x	x	x
22	Kuifeend	x	x	x	x
23	Toppereend	x			
24	Brilduiker				x
25	Wespendief			x	
26	Br. Kiekendief	x	x	x	x
27	Havik	x	x	x	
28	Sperwer	x	x	x	x
29	Buizerd	x	x	x	x
30	Torenvalk	x	x	x	x
31	Boomvalk		x		x
32	Patrijs	x	x		
33	Waterhoen	x	x	x	x
34	Meerkoet	x	x	x	x
35	Scholekster	x	x	x	x
36	Kluut	x	x	x	x
37	Kleine Plevier	x	x	x	

De Gierzwaluw 36 (1998), nr. 2

38	Bontbekplevier	x		x	x
39	Kievit	x	x	x	x
40	Drieteenstrandloper		x		
41	Kemphaan	x	x	x	x
42	Grutto	x	x	x	x
43	Rosse Grutto	x			
44	Regenwulp	x		0	
45	Wulp	x	x		
46	Zwarte Ruiter		x	x	x
47	Tureluur	x	x	x	x
48	Oeverloper	x	x	x	x
49	Kokmeeuw	x	x	x	x
50	Stormmeeuw	x	x	x	x
51	Kl. Mantelmeeuw	x	x	x	x
52	Zilvermeeuw	x	x	x	x
53	Gr. Mantelmeeuw			x	
54	Visdief	x	x	x	x
55	Holenduif	x	x	x	x
56	Houtduif	x	x	x	x
57	Turkse Tortel	x	x	x	x
58	Tortelduif			x	x
59	Koekoek	x	x	x	x
60	Stenuil	x	x		
61	Bosuil	x	x	x	
62	Ransuil	x			
63	Gierzwaluw	x	x	x	x
64	Grote Bonte Specht	x	x	x	x
65	Veldleeuwerik	x	x	x	x
66	Oeverzwaluw	x	x	x	x
67	Boerenzwaluw	x	x	x	x
68	Huiszwaluw	x	x	x	x
69	Boompieper			x	
70	Graspieper	x	x	x	x
71	Gele Kwikstaart	x	x	x	x
72	Witte Kwikstaart	x	x	x	x
73	Rouwkwikstaart		x		
74	Winterkoning	x	x	x	x
75	Heggenus	x	x	x	x
76	Roodborst	x	x	x	x
77	Nachtegaal	x	x	x	x
78	Blauwborst	x	x	x	x
79	Zwarte Roodstaart	x			
80	Gekr. Roodstaart		x	x	
81	Tapuit	x	x		x
82	Beflijster	0	x	x	

De Gierzwaluw 36 (1998), nr. 2

83	Merel	x	x	x	x
84	Kramsvogel	x		x	
85	Zanglijster	x	x	x	x
86	Grote Lijster	x		x	
87	Sprinkhaanzanger	x	x	x	x
88	Snor		x	x	x
89	Rietzanger	x	x	x	x
90	Kleine Karekiet	x	x	x	x
91	Braamsluiper	x	x	x	x
92	Grasmus	x	x	x	x
93	Tuinfluit	x	x	x	x
94	Zwartkop	x	x	x	x
95	Tjiftjaf	x	x	x	x
96	Fitis	x	x	x	x
97	Goudhaantje	x			
98	Gr. Vliegenvanger		x		
99	Staartmees	x	x	x	x
100	Matkop	x	x	0	
101	Kuifmees				
102	Pimpelmees	x	x	x	x
103	Koolmees	x	x	x	x
104	Boomklever	x	x	x	x
105	Boomkruiper	x	x	x	x
106	Buidelmees	x	x		x
107	Vlaamse Gaai	x	x	x	x
108	Ekster	x	x	x	x
109	Kauw	x	x	x	x
110	Roek	x	x	x	x
111	Zwarte Kraai	x	x	x	x
112	Spreeuw	x	x	x	x
113	Huisemus	x	x	x	x
114	Ringmus	x	x	x	
115	Vink	x	x	x	x
116	Groenling	x	x	x	x
117	Putter	x	x	x	x
118	Kneu	x	x	x	x
119	Rietgors	x	x	x	x
Totaal					
wilde vogelsoorten		103	100	93	87

0 = wel gezien, maar niet door team als geheel; niet telbaar.

Met zekerheid, vermoedelijk of mogelijk uit gevangenschap of introductie afkomstige soorten (9):

120	Kwak			x	
121	Toendrarietgans		x	x	
122	Kolgans		x	x	
123	Sneeuwgans			x	
124	Nijlgans	x	x	x	x
125	Eidereend	x			
126	Fazant	x	x	x	x
127	Rotsduif				
	<i>C.l.domestica</i>	x	x	x	x
128	Halsbandparkiet	x	x	x	x
totaal vogelsoorten		108	106	101	91

